

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Blažkem ve věci žalobce: **Insolvenční a správcovská v.o.s.**, IČO 29314909, Šumavská 524/31, 602 00, Brno, CZE, zast.: JUDr. Ing. Jiřím Davidem LL.M., Revoluční 1082/8, 110 00, Praha-Nové Město proti žalované **Old Street s.r.o.**, IČO 29099480, Na Průhonu 629/1, 318 00, Plzeň na určení neúčinnosti právního úkonu, takto:

- I. Určuje se, že Smlouva o zastavení pohledávek ze dne 20. 8. 2013, kterou uzavřela společnost LC UNION, spol. s r.o., IČ 18242685, se sídlem Václava Nového 1194, 337 01, Rokycany jako zástavce a společnost Old Street s.r.o., IČ 29099480, se sídlem Na Průhonu 629/1, Skvrňany, 318 00, Plzeň jako zástavní věřitel, Smlouva o postoupení pohledávek ze dne 20. 8. 2013, kterou uzavřela společnost LC UNION, spol. s r.o., IČ 18242685, se sídlem Václava Nového 1194, 337 01, Rokycany jako postupitel a společnost Old Street s.r.o., IČ 29099480, se sídlem Na Průhonu 629/1, Skvrňany, 318 00, Plzeň jako postupník a Dohoda o smluvním zastoupení ze dne 17. 2. 2014, kterou uzavřela společnost LC UNION, spol. s r.o., IČ 18242685, se sídlem Václava Nového 1194, 337 01, Rokycany jako zmocnitel a společnost Old Street s.r.o., IČ 29099480, se sídlem Na Průhonu 629/1, Skvrňany, 318 00, Plzeň jako zmocněnec, jsou vůči věřitelům v insolvenčním řízení, vedeném Krajským soudem v Plzni pod spis. zn. KSPL 20 INS 9015/2014, neúčinnými právními úkony.**
- II. Žalovaný je povinen vydat do majetkové podstaty dlužníka LC UNION, spol. s r.o., IČ 18242685, se sídlem Václava Nového 1194, 337 01, Rokycany částku 246 228,50 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- III. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Insolvenční správce (dále jen „Správce“) napadl včasnou odpůřčí žalobou z 24.6.2015 Smlouvu o postoupení pohledávek (dále jen „Postupní smlouva“) a Smlouvu o zastavení

pohledávek (dále jen „Zástavní smlouva“), obě datované dnem 20.8.2013, které uzavřel dlužník LC UNION, spol. s r.o. (dále jen „Dlužník“), jako postupitel a zástavce, se žalovanou společností Old Street, s.r.o. (dále jen „Žalovaná“), jako postupníkem resp. zástavním věřitelem. Obě smlouvy Správce označil jako úkony neúčinné pro nedostatek přiměřeného protiplnění podle § 240 insolvenčního zákona č.182/2006 Sb. (dále jen „IZ“). Postupní smlouvu Správce považuje též za úkon úmyslně zkracující uspokojení Dlužníkůvých věřitelů dle § 242 IZ. Správce obě smlouvy označil též jako absolutně neplatné a uplatnil právo na vydání částky 246.228,50 Kč, odpovídající sumě vymožené z postoupených pohledávek.

Nedostatek přiměřeného protiplnění tkví dle Správce v tom, že Dlužník postoupil a zastavil bezúplatně Žalované své pohledávky v nominální výši 720.000 Kč, aniž by obdržel jakékoli protiplnění, neboť za protiplnění nelze považovat půjčku 600.000 Kč dle Smlouvy o půjčce z 20.8.2013 (dále jen „Smlouva o půjčce“), jejímž poskytovatelem nebyla Žalovaná, ale fyzická osoba Jarmila Felcmanová, byť obě sporné smlouvy, coby údajné zajišťovací instrumenty, na tuto půjčku odkazují a Žalovanou označují jako věřitelku. Správce v žalobě poukázal i na to, že půjčka byla Felcmanové vrácena (splacena) již po dvou dnech, ale postoupené pohledávky Dlužníku nikdy vráceny nebyly a nebyl mu vydán ani výtěžek z vymožených pohledávek.

Úmysl zkrátit uspokojení věřitelů pak Správce spatřuje v tom, že Postupní smlouva byla uzavírána za situace, kdy obě strany smlouvy měly vědomost o úpadku Dlužníka, jak plyne z vysvětlivek podaných Policii ČR jednatelkami Dlužníka a Žalované a jak lze dovodit též z insolvenčního návrhu, podaného jednatelkou Dlužníka krátce po uzavření předmětných smluv dne 24.9.2013 - ten byl pro formální vady soudem odmítnut (spis.zn.KSPL 20 INS 26494/2013) a nový návrh podal jeden z věřitelů 1.4.2014. I přes tuto vědomost byly pohledávky Dlužníka postoupeny bezplatně.

Správce též napadl Dohodu o smluvním zastoupení ze 17.2.2014, na základě níž Žalovaná vymáhala v zastoupení Dlužníka jeho pohledávky z obchodního styku s tím, že vymožené finanční prostředky budou použity výhradně k uspokojení Dlužníkovy věřitele BARSYL, s.r.o., což dle žaloby naplňuje podstatu zvýhodňujícího úkonu dlužníka dle § 241 IZ.

Souběžně s návrhem na určení neúčinnosti všech tří smluv Správce namítl též jejich neplatnost podle § 39 občanského zákoníku č.40/1964 Sb. pro rozpor s dobrými mravy a pro obcházení zákona.

Žalovaná ve svém písemném vyjádření z 28.8.2015 uvedla, že ustanovení § 241 IZ by bylo nepřiměřeně tvrdé a šikanozní, kdyby mělo být aplikováno i na právní úkon vrácení půjčky, jako projevu péče řádného hospodáře. Vyslovil pochybnost, zda žalovaný věděl, že se Dlužník nachází v úpadku, když měl jen povědomí o nestálé finanční situaci Dlužníka. Odmítl úmysl kohokoli z věřitelů poškodit, stejně jako jednání v rozporu s dobrými mravy či vedené snahou obejít zákon. Navrhl zamítnutí žaloby.

Při jednání dne 24.9.2015 byly k důkazu čteny žalobou napadené smlouvy a Smlouva o půjčce, jimiž bylo m.j. doloženo žalobní tvrzení o tom, že zatímco půjčku poskytla Dlužníku Jarmila Felcmanová, ostatní smlouvy s Dlužníkem uzavřela Žalovaná, chybně označovaná jako Dlužníkův věřitel z titulu Smlouvy o půjčce.

Dále pak z ujednání čl. 5 Smlouvy o půjčce soud zjistil, že „Pro případ prodlení s vrácením půjčených peněžních prostředků včetně úroků podle této smlouvy o půjčce uzavírají strany této smlouvy též „Smlouvu o zastavení pohledávek“ z obchodního styku dlužníka a

„Smlouvu o postoupení pohledávek“, *které jsou nedílnou součástí Smlouvy o půjčce* a po dohodě s dlužníkem bude násl.“protistranou“ obchodní firma věřitele“. Toto ujednání svědčí o akcesorické a subsidiární povaze Postupní i Zástavní smlouvy ve vztahu ke Smlouvě o půjčce. Splatnost půjčky, poskytnuté v hotovosti ve výši 600.000,- Kč, byla stanovena na dobu do 20.9.2013.

Dále byly čteny vysvětlivky, podané Jarmilou Felcmanovou, jako jednatelkou Žalované a Jitkou Jůdlovou, jako jednatelkou Dlužníka, dne 18.5.2015 před orgánem Policie ČR, oddělení obecné a hospodářské kriminality v Rokycanech. Obě jednatelky shodně vypověděly, že půjčka byla *poskytnuta v hotovosti a vrácena již po dvou dnech* . Jarmila Felcmanová prohlásila, že půjčka byla provedena *z jejích vlastních zdrojů, nikoli z prostředků Žalované* a dále, že *půjčka byla určena na uspokojení pohledávek státu s cílem vyhnout se insolvenci za předpokladu, že ostatní věřitelé posečkají* . Výslovně pak prohlásila: „jaká je situace firmy, jsme věděli“. Z toho soud usuzuje, že v době uzavírání smlouvy Jarmila Felcmanová věděla, nebo při náležitě péči a opatrnosti mohla a měla vědět, že se Dlužník nachází v úpadku.

To, že Dlužník skutečně byl v úpadku již 20.8.2013, soud zjistil z insolvenčního rejstříku pod spisovou značkou KSPL 20 INS 26494/2013. V této věci bylo řízení zahájeno 24.9.2013 insolvenčním návrhem Dlužníka, který uvedl, že se nachází v platební neschopnosti a je též předlužen, když hodnotu svého majetku odhaduje na cca 45 mil. Kč, zatímco závazky tři měsíce po splatnosti představují cca 60 mil. Kč, nesplacené bankovní úvěry činí celkem cca 10,2 mil. Kč a dlužné mzdy asi 1,9 mil. Kč.

K důkazu byl čten též „ *Dodatek č.1 ke smlouvě o půjčce, smlouvě o zastavení pohledávek a smlouvě o postoupení pohledávek* “, datovaný dnem 26.8.2013 (dále jen „ *Dodatek* “). Dodatek uzavřela Žalovaná s Dlužníkem. Dlužník zde prohlašuje, že jednostranně odstoupil od Smlouvy o půjčce. Účastníci Dodatku pak konstatují, že obě zbývající smlouvy „ *ponechávají v platnosti* “ s tím, že „ *postoupené a zastavené pohledávky budou „rezervně“ použity až do původní výše na úhradu odměny za zprostředkovatelskou činnost Old Street, s.r.o. pro Dlužníka* “.

Zástupce žalované učinil při jednání nespornou částku 246.228,50 Kč, coby výnos z postoupených pohledávek a potvrdil, že tento výnos nebyl Dlužníku vydán. Na svoji obranu Žalovaná uvedla, že podle Dodatku byla oprávněna si výnos z pohledávek započíst proti nároku na odměny „ *za řadu činností, které Old Street pro LC UNION vykonal* “.

Prostřednictvím insolvenčního rejstříku soud zjistil pod spisovou značkou KSPL 20 INS 26494/2013, že společnost BARSYL, s.r.o., již měl být podle Dohody o smluvním zastoupení ze 17.2.2014 vyplácen výnos z postoupených pohledávek, přihlásila dne 18.10.2013 pod poř.č.P-4 pohledávku za Dlužníkem 778.471,- Kč ze stejného právního titulu jako pohledávka, která měla být uspokojována dle Dohody ze 17.2.2014 (t.j. z titulu Rámcové smlouvy o dílo z 1.6.2012). Do insolvenčního řízení ve věci KSPL 20 INS 9015/2014 se již BARSYL, s.r.o. nepřihlásila. To svědčí o tom, že Dohoda o smluvním zastoupení byla realizována.

Na základě takto zjištěných skutečností dospěl soud k závěru, že Postupní smlouva a Zástavní smlouva jsou neúčinné podle § 240 IZ pro nepřiměřenost protiplnění a Dohoda o zprostředkování je neúčinná pro zvýhodnění věřitele podle § 241 IZ.

Především je třeba konstatovat, že půjčka byla poskytnuta podnikateli, takže Smlouvu o půjčce nelze posuzovat podle ustanovení o spotřebitelských smlouvách (úvěrech). Smlouva byla uzavřena písemně, tj. odstoupit od ní účinně (platně) bylo možno rovněž pouze písemně; důkaz o písemném odstoupení předložen nebyl a Dodatek, v němž je odstoupení zmiňováno, je datován 26.8.2013, zatímco půjčka byla prokazatelně splacena před tímto datem, jak vyplynulo ze shodných výpovědí Felcmanové a Judlové před Policií ČR.

Z tohoto důvodu soud dospěl k závěru, že vrácení půjčené částky je třeba považovat za splacení půjčky před uplynutím doby splatnosti, nikoli za důsledek vydání vzájemného plnění po odstoupení od smlouvy.

Zanikl-li splněním hlavní závazek, zanikly s ním i závazky na něm závislé, od něho odvozené a jemu podřízené, nota bene označené v čl.5 Smlouvy o půjčce jako její nedílná součást. Z tohoto důvodu Postupní smlouva i Zástavní smlouva zanikly nejpozději třetí den po uzavření smlouvy, tj. nejpozději 23.8.2013, takže Dodatek z 26.8.2013, bez ohledu na jeho málo srozumitelný obsah, nemohl na zániku obou smluv nic změnit. Z logiky věci je zřejmé, že nelze „ponechat v platnosti“ a měnit obsah i smysl smlouvy již zaniklé, neexistující.

Z hlediska insolvenčního práva je podstatné, zda takto zaniklé smlouvy byly platné a účinné v okamžiku jejich vzniku a zda má být plnění, poskytnuté Dlužníkem, vydáno do majetkové podstaty či nikoli.

Z tohoto hlediska soud posoudil Postupní smlouvu a Zástavní smlouvu jako neúčinné podle § 240 IZ, neboť proti zastavení a postoupení Dlužníkových pohledávek v nominální výši cca 720.000,- Kč neposkytla Žalovaná Dlužníku žádné plnění a ani se k žádnému protiplnění nezavázala, a to ani pro případ, že půjčka, poskytnutá třetí osobou, bude včas a řádně splacena. Z provedených důkazů (Dodatek, Smlouva o půjčce) je též patrné, že nedošlo (a v krátkém časovém úseku mezi poskytnutím a splacením půjčky ani dojít nemohlo) k postoupení pohledávky za Dlužníkem mezi Felcmanovou a Žalovanou.

Pokud jde o Dohodu o smluvním zastoupení ze 17.2.2014, je její neúčinnost pro zvýhodnění podle § 241 IZ zřejmá, neboť byla uzavřena 17 dnů po rozhodnutí odvolacího soudu ze 30.1.2014, jímž bylo potvrzeno usnesení o odmítnutí insolvenčního návrhu Dlužníka ve věci KSPL 20 INS 26494/2013 pro nepředložení některých příloh, nikoli však pro nedostatek Dlužníkovu úpadku (příhlášky podalo 25 věřitelů, aniž by k tomu byli vyzváni usnesenímač v té věci vůbec nebylo vydáno usnesení o úpadku a věřitelé nebyly k podávání přihlášek vyzváni). *Žalovaná tedy měla a mohla při náležitě pečlivosti poznat, že Dlužník je v úpadku* (§ 241 odst.5, písm.b) IZ), a přesto se zavázala provádět inkaso Dlužníkových pohledávek, jí bezúplatně postoupených, k uspokojení „nároků“ jednoho z mnoha přihlášených věřitelů, a to BARSYLU, s.r.o. až do výše 470.000,- Kč.

Správce měl tedy ve sporu plný úspěch. Soud přesto nevyhověl jeho návrhu na náhradu nákladů spojených se zastoupením advokátem a žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal z těchto důvodů:

- 1) Mgr. Ota Huleš, ohlášený společník insolvenčního správce, je absolventem magisterského právnického studia. Soudu je známo, že je schopen vést úspěšně incidenční spor
- 2) Mgr. Ota Huleš nebyl v době projednávání sporu před soudem zaneprázdněn jinou kauzou, byl po celou dobu jednání přítomen

- 3) Vést incidenční spory patří k povinnostem správce. Náklady na činnosti, ke kterým je insolvenční správce povinen podle zákona nebo podle rozhodnutí soudu, jsou zahrnuty v jeho odměně a měl by je tedy nést ze svého (§ 39 odst.2 IZ). Náklady insolvenčního správce, spojené s využitím právních ... odborníků, lze hradit z majetkové podstaty jen je-li jejich využití účelné .... a jsou-li *předem schváleny věřitelským výborem* (§ 39 odst.3 IZ). V insolvenční věci Dlužníka byla do funkce zástupce věřitelů zvolena společnost VFD Partners, a.s. Správce souhlas tohoto věřitelského orgánu před zahájením sporu ve smyslu § 39 odst.2 a 3 IZ nepředložil. Dle názoru soudu lze cit. ustanovení použít analogicky i v těch případech, kdy s ohledem na výsledek sporu by náklady na zastoupení advokátem nenesla majetková podstata, ale protistrana, jestliže správce souhlas věřitelského orgánu nepředložil *předem*.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

Krajský soud v Plzni
dne 24.09.2015

JUDr. Jan Blažek, v.r.
samosoudce

Za správnost:
Alena Dočkalová